

REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

GRAD VARAŽDIN
www.varazdin.hr · e-mail: varazdin@varazdin.hr

Povjerenstvo za umirovljenike i starije osobe

KLASA: 021-06/13-01/2

URBROJ: 2186/01-02-00-14-7

Varaždin, 18. lipnja 2014.

✓ **GRADSKO VIJEĆE GRADA VARAŽDINA**
GRADONAČELNIK GRADA VARAŽDINA

**PREDMET: IZVJEŠĆE O POLOŽAJU UMIROVLJENIKA I OSOBA STARIJE DOBI
NA PODRUČJU GRADA VARAŽDINA**

Povjerenstvo za umirovljenike i osobe starije dobi na području Grada Varaždina donijelo je na svojoj sjednici, održanoj 18. lipnja 2014.godine, Izvješće o položaju umirovljenika i osoba starije dobi na području Grada Varaždina te ga u skladu sa člankom 3. Odluke o osnivanju Povjerenstva za umirovljenike i osobe starije dobi na području Grada Varaždina („Službeni vjesnik Grada Varaždina“ broj 8/13), podnosi Gradskom vijeću i Gradonačelniku Grada Varaždina.

Prilog:

-Izvješće o položaju umirovljenika i osoba starije dobi na području Grada Varaždina

Predsjednica Povjerenstva

Dubravka Kanoti

**IZVJEŠĆE O POLOŽAJU UMIROVLJENIKA I OSOBA STARIJE DOBI NA
PODRUČJU GRADA VARAŽDINA**

Povjerenstvo za umirovljenike i osobe starije dobi na području Grada Varaždina

Varaždin, 18.lipnja 2014.

UVOD

Starenje ukupne populacije zbog sve većih ekonomskih i socijalnih zahtjeva postaje primarno pitanje kojim se trebamo baviti na svim razinama društva, prije svega analizom ekonomskog stanja, materijalnog položaja, socijalnog, civilnog, kulturnog i političkih prava starijih osoba. Uzroci se povezuju s demografskim promjenama, stanovništvo stari, raste broj umirovljenika u odnosu na zaposlene, zbog problema ekonomske naravi sve više starih osoba zapada u probleme koji ih dovode do sve većeg siromaštva.

Do 2050. godine procjenjuje se da će udio starijih od 65 godina u RH biti 26,8% od čega će 9,7 % činiti osobe starije od 80 godina.

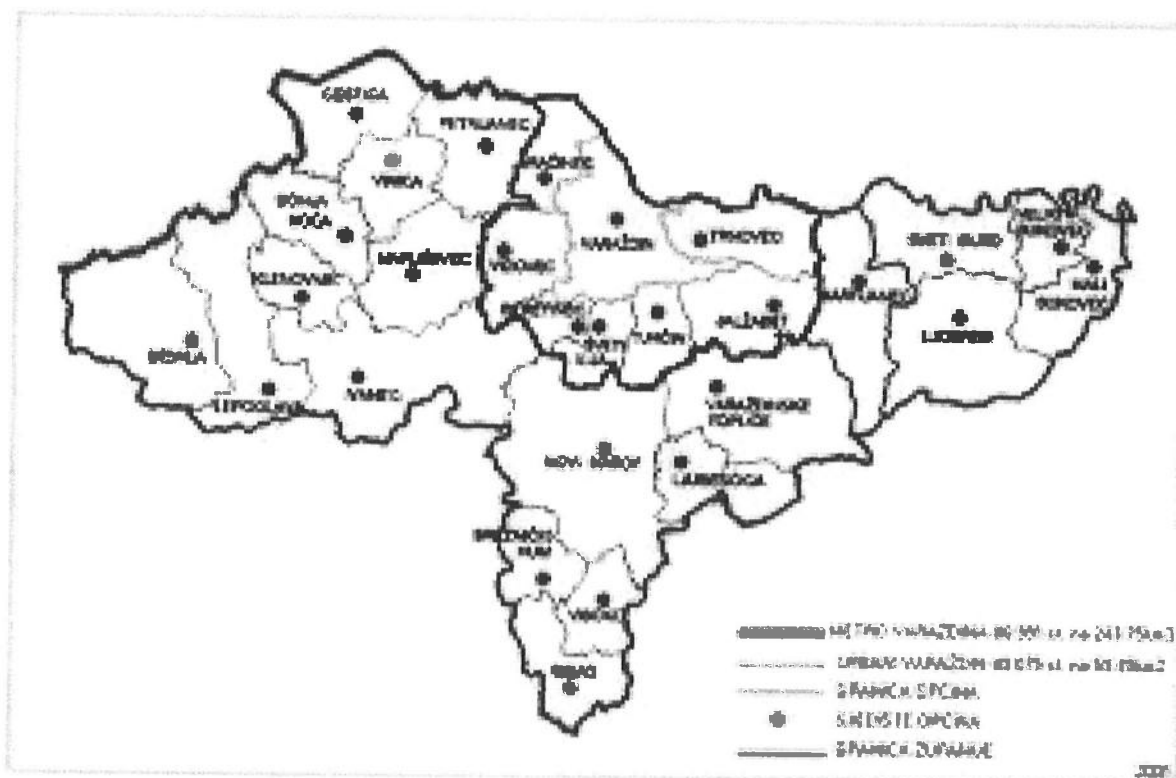
U Hrvatskoj dolazi do povećanja udjela starijih od 65 godina sa 13,1% u 1991. godini na 15,6% u 2001. godini a prema zadnjim podacima o broju stanovnika Državnog zavoda za statistiku u Hrvatskoj trenutno živi 17,7% starih osoba. Može se govoriti o demografskoj starosti u situaciji kada udio stanovništva iznad 65 g. života prelazi 10%.

S obzirom da starije osobe trebaju imati primjerenu egzistenciju za životni standard u skladu s Rezolucijom UN 46/91 koja sadrži načela za ljude starije dobi, potrebno je i na lokalnim razinama raspravljati o kvaliteti života i materijalnom položaju umirovljenika.

Između 65 i 74 godine starost se definira kao rana, od 75-84 kao srednja i više od 85 g. kao duboka starost. Samo na razini Grada Varaždina evidentirano je oko 12 000 umirovljenika, gotovo 25% ukupnog stanovništva, te je od izuzetne važnosti da predstavničko tijelo raspravlja o položaju i interesima umirovljenika i starijih osoba usmjeravajući se na poboljšanje kvalitete života i usluga navedene populacije, unapređenje položaja umirovljenika i smanjenje negativnih učinaka ekonomske krize na kvalitetu života umirovljenika i starih osoba. Postoji svjesnost da se kvaliteta života umirovljenika i starijih osoba može podizati uz pretpostavku gospodarske uspješnosti, no na jedinici lokalne samouprave je da se bavi zaštitom ove vrlo osjetljive populacije sukladno svojim nadležnostima i mogućnostima.

Upravo se putem predstavničkog tijela sadašnjim umirovljenicima i onima koji će to postati pruža mogućnost da sudjeluju u odlučivanju kada su u pitanju potrebe umirovljenika i starijih osoba i na taj način pridonose uravnoteženim odnosima društva uključujući socijalnu adekvatnost.

1.STANOVNIŠTVO

Grad Varaždin se pozicionira kao sjeverozapadna vrata RH, prometno je kulturno i gospodarsko središte sjeverozapadne Hrvatske.

Prema popisu stanovnika iz 2011. godine, u Gradu Varaždinu u gradskim naseljima živi 46.946 stanovnika, a na užem područje Grada živi 38.839 stanovnika.

Ukupni broj stanovnika-DZS-popis 2011.g.

Broj stanovnika -popis	2001.g.	2011.g.
Republika Hrvatska	4 437 460	4 284 889
Varaždinska županija	184 769	175 951
Grad Varaždin	49 075	46 946
M		22 140
Ž		24 806
Prosječna neto plaća po zap. RH-2013.g.		5.515,00 kn
Prosječna neto plaća po zap. RH- I /2014.g.		5.553,00 kn

Prirodni priraštaj stanovništva 2012, (HZZJ-ljetopis 2013.)

Županija	Živorodeni	Umrli	Prirodni priraštaj
Grad Zagreb	8394	8329	65
Zagrebačka	3267	3515	-248
Sisačko moslovačka	1543	2385	-842
Koprivničko križevačka	1092	1575	-483
Bjelovarsko bilogorska	1132	1772	-640
Krapinsko zagorska	1190	1898	-708
Karlovačka	1051	1956	-905
Primorsko goranska	2504	3632	-1128
Ličko senjska	400	893	-493
Virovitičko podravska	794	1184	-390
Požeško slavonska	736	1014	-278
Brodsko posavska	1563	2035	-472
Osječko baranjska	2919	4096	-1177
Šibensko kninska	918	1448	-530
Vukovarsko srijemska	1772	2325	-553
Istarska	1832	2302	-470
Dubrovačko neretvanska	1324	1371	-47
Varaždinska	1643	2251	-608
Međimurska	1205	1189	16
Splitsko dalmatinska	4726	4651	75
Zadarska županija	1766	1889	-123

Prema „Health for all Database“ Svjetske zdravstvene organizacije (podaci iz siječnja 2013. Hrvatska pripada zemljama s najnižom natalitetnom stopom, između 9 - 10/1000 stanovnika. Osim Hrvatske, najniži natalitet u Europi imaju Njemačka, Austrija, Latvija, Mađarska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Portugal i Bugarska. Također podaci Državnog zavoda za statistiku u Hrvatskoj govore da je u 2012. godini očekivano trajanje života pri rođenju za oba spola iznosilo 77,0 godina, za žene 80,1 godinu, a za muškarce 73,9 godina.

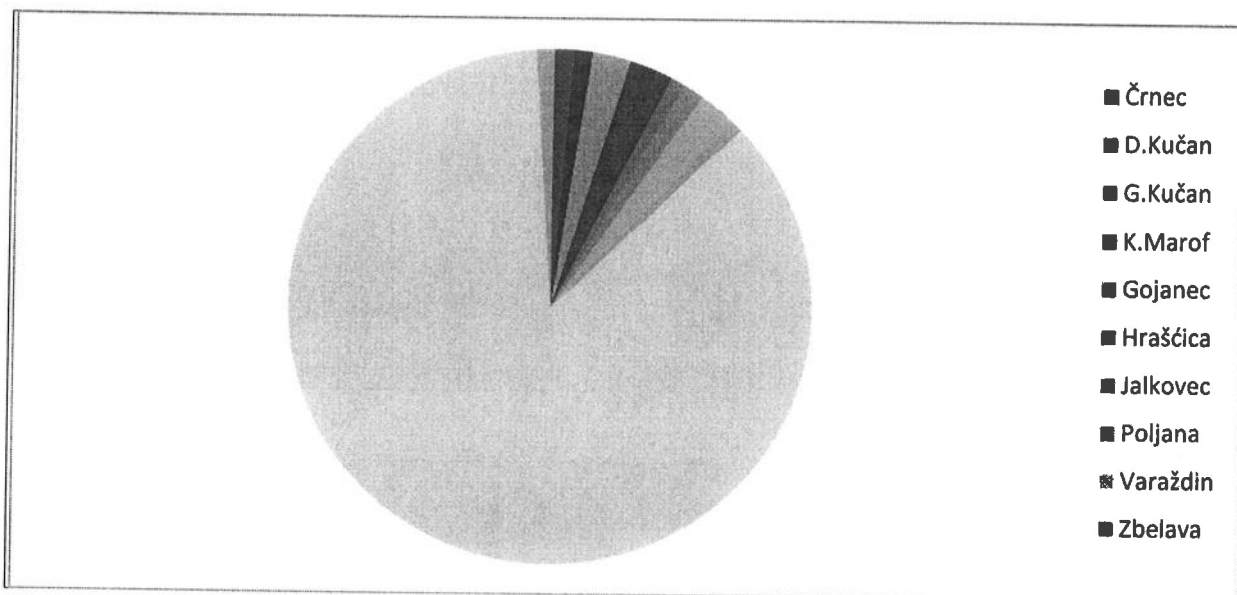
Udio starih u ukupnom stanovništvu-DZS-popis 2011.g.

	Ukupno stanovništvo, popis 2011.g.	65+	Udio u ukupnom stanovništvu u %
Republika Hrvatska	4.284.889	758.633	17,70%
Varaždinska županija	175.951	29.622	16,80%
Grad Ivanec	13.758	2.181	15,80%
Grad Lepoglava	8.283	1.215	14,60%
Grad Ludbreg	8.478	1.327	15,60%
Grad Novi Marof	13.246	2.036	15,30%
Grad Varaždin	46.946	8.815	18,70%
Grad Varaždinske Toplice	6.364	1.011	15,80%

Grad Varaždin - stariji od 65 g.,DZS- popis 2011.

Područje	Uk.	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95+	Uk. 65-95+	Udio starih u uk.st.
Črnc	696	31	30	25	11	7	4	-	108	15,5%
D.Kučan	716	32	31	25	16	-	-	-	104	14,5%
G.Kučan	1139	56	58	43	28	15	5	1	206	18,1%
Kučan Marof	1388	83	71	55	20	9	3	-	241	17,4%
Gojanec	620	23	22	10	17	6	-	1	79	12,7%
Hrašćica	1283	50	31	29	12	1	1	-	114	8,8%
Jalkovec	1309	76	66	44	17	8	2	-	213	16,3%
Poljana	452	25	16	14	5	2	-	-	62	13,7%
Varaždin	38839	2216	2074	1660	1002	512	101	27	7592	19,5%
Zbelava	504	30	18	26	14	5	2	1	96	19,0%
Sveukupno	46946	2622	2417	1921	1142	565	118	30	8815	18,7%

Grafički prikaz starijih od 65 g., Grad Varaždin

Index promjena udjela stanovništva RH 2001-2011g.(Eurostat, 2011.g.)

Dob	0-14	0-19	15-39	40-64	60 i više	65 i više	75 i više
Index	88,9	87,8	93,6	106,1	111,6	112,7	148,1

Stanje prema bračnom statusu-samačko domaćinstvo-Grad Varaždin-DZS-popis 2011.g.

Starost-muškarci	Neoženjen	Uovac	Razveden	Starost-žene	Neoženjena	Udovica	Razvedena
65-69	52	83	63	65-69	80	491	109
70-74	43	127	34	70-74	63	695	114
75-79	28	137	34	75-79	68	748	60
80-84	14	110	7	80-84	56	533	37
85+	2	90	2	85+	33	426	17
Ukupno	139	547	140		300	2893	337

Stupanja obrazovanja-Grad Varaždin-popis 2011.g.

Starost	Bez škole	OŠ	SSS	Str.studij	Sv.studij	Znanstveni Stupanj	Korištenje interneta
65-69	18	448	1407	303	304	6	423
70-74	21	643	1050	192	217	15	162
75+	80	1271	1246	291	249	12	88
Ukupno	119	2362	3703	786	770	33	673

Prezentirani podaci govore da je na razini RH, Varaždinske županije i Grada Varaždina udio starih visok, te se mogu očekivati društvene, gospodarske i političke posljedice uzrokovane demografskim kretanjem u proteklom razdoblju.

Prema popisu stanovništva 2011.g. evidentiran je ukupan pad stanovništva, prirodni priraštaj je negativan, zbog pristupa životu, brige o vlastitom zdravlju, napretka medicine dulje se živi, te je očigledan trend starenja. U Gradu Varaždinu među starim osobama iznad 65 g. života prevladava po obrazovanju stanovništvo srednje stručne spreme, ne koriste se pretjerano informacijske tehnologije, a među samačkim domaćinstima evidentirano je puno više žena nego muškaraca. Na području Grada Varaždina živi u samačkom domaćinstvu (razvedeni, udovac/ica, neoženjeni) ukupno 4299 osoba što je gotovo 50% osoba preko 65.g. života. U Republici Hrvatskoj čak 183 000 stanovnika (popis 2001.g, 159 156) ili 25 % starijih od 65.g. živi u samačkim domaćinstvima. Na razini države u razmaku od 10 godina broj samačkih domaćinstva porastao je za čak 15%.

Jednako tako indeks promjena udjela stanovništva govori da broj mladih pada i raste broj starijih. U RH živi od ukupno 1.519.038 domaćinstva 23% ili 349.431 umirovljeničkih domaćinstva. Ako promatramo stanje na području Varaždinske županije udio starih iznad 65 g. najveći je upravo na području Grada Varaždina (18,7%). Unutar naselja Grada Varaždina prema popisu stanovništva 2011.g. najstarije je stanovništva samog Grada (19,5%), od prigradskih naselja slijede Zbelava s 19,0%, te Gornji Kučan s 18,1%. Najmanji udio starih iznad 65 g. u ukupnom stanovništvu je zabilježen u Hraščici. Isto ide u prilog demografskim pokazateljima i kriterijima kojima se priklanjaju starije osobe kada je u pitanju stanovanje u gradu, prije svega zbog boljih infrastrukturnih uvjeta i institucionalne sigurnosti u urbanoj sredini.

Dakle, demografsko starenje bitno obilježava razvoj RH u svim županijama, većini gradova, pa tako i Gradu Varaždinu, te je postojeće stanje razlog razmatranja položaja umirovljenika i starih osoba na području Grada s aspekta položaja samih umirovljenika s jedne strane i posljedica starenja na razini zajednice s druge strane (utjecaj na radni kontingent, održivost mirovinskog sustava, narušavanje potreba između aktivnog i umirovljenog stanovništva...). Zabrinjava činjenica da gotovo 1/3 umirovljenika i starih osoba, naročito žena iznad 65 godina ne može zadovoljiti osnovne potrebe i živi na rubu siromaštva. Prag rizika od siromaštva iznosi 60% srednje vrijednosti raspoloživog dohotka. U RH je u 2011.g. prosječna stopa rizika od siromaštva iznosila 21,1% i raste za pojedine dobne skupine, pa tako za dobnu skupinu iznad 65 g. života raste do 27,3%. Rizik je visok za osobe koje ne primaju mirovinu, a posebno su rizična staračka samačka domaćinstva. Indikativno je da je rizik veći kod žena s obzirom da tijekom vijeka ostvaruju niži dohodak od muškaraca i time ostvaruju i manju mirovinu.

Navedeno se oslanja na preuzete podatke Izvješća o analizi županijske socijalne politike za Varaždinsku županiju koja je podrška sustavu socijalne skrbi u procesu deinstitucionalizacije usluga prema direktivama EU i podatke iz popisa stanovništva 2011.g.

2. MIROVINSKI SUSTAV RH

Mirovinski je sustav RH doživio bitne promjene već 2002.g. Financiranje mirovina postaje kombinacija državnog i privatnog i sastoji se od tri stupa. Prvi je dio starog sustava i temelji se na međugeneracijskoj solidarnosti, a drugi i treći uvedeni su kao dio nove mirovinske reforme.

Prvi stup (izdvajanje 15% iz bruto plaće) je obavezan i nije prenosiv na drugu osobu. Visina te mirovine usklađuje se rastom troškova života. Zadnjih godina vrijednost mirovina usklađivala se prema "švicarskoj formuli" u omjeru 50:50 indeksa bruto plaća i potrošačkih cijena, u stvarnosti to je dovodilo do zaostajanja mirovina za plaćama u RH. Sada je taj omjer dogovoren 70:30 i to usklađivanje slijedi ako se nešto ne promijeni od 1.01.2015.g.

U praksi se susrećemo s slabim uplatama uzrokovanim krizom, oslobađanjima od plaćanja doprinosa, opterećivanjem fonda raznim povlaštenim pravima i fond se polako osiromašivao.

Drugi stup se ostvaruje na temelju individualizirane kapitalizirane štednje (5% od bruto plaće koji je osiguranika sam odabrao). Sredstva tog fonda su naslijedna. Za mirovinski sustav drugog stupa osnovani su mirovinski investicijski fondovi koji ulažu prikupljen novac, natječu se na financijskom tržištu što je vrlo rizično. Struka naglašava da je uspješnost ovog stupa moguća uz rast BDP od 10% što se nije do sada ostvarilo. Osiguranici se rađe opredjeljuju za prvi stup.

Treći stup je dobrovoljan i čini ga dobrovoljno osiguranje, a na temelju individualizirane kapitalizirane štednje. Osiguranici ulažu svoja sredstva u taj stup želeći uz prvi i drugi stup osigurati veću socijalnu sigurnost. No treći stup nije masovna pojava jer osiguranici ne mogu štedjeti zbog niskih primanja.

Korisnici mirovine i prosječne mirovine RH -siječanj 2014.g.-HZMO

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječna mirovina u kn umanjena za porez i prerez
A) Starosna i prijevremena	1.099.355	2.266,29
B) HR vojska starosna	12.230	3.558,45
C) Mirovina -Zophbdr	72.333	5.427,56
D) Korisnici prema ugovoru između RH i BiH	6.897	2.840,83
Sveukupno A,B,C,D	1.190.815	2.474,91

Skupina svota mirovina prema Zakonu o mir. osig.	Ukupno starosna, invalidska, obiteljska	Struktura	Prosječna mirovina
-500,00	73.982	6,7	241,87
500,01- 1000,00	86.713	7,9	769,05

1000,01-1500,00	129.710	11,8	1.274,09
1500,01-2000,00	233.155	21,2	1.803,76
2000,01-3000,00	316.296	28,8	2.450,70
3000,01-4000,00	163.581	14,9	3.443,93
4000,01-5000,00	59.930	5,5	4.410,60
5000,01-6000,00	21.413	1,9	5.432,43
6000,01-7000,00	9.043	0,8	6.425,69
7001,00-8000,00	3.653	0,3	7.374,84
Veće od 8000,00	1.879	0,2	8.966,45
Ukupno	1.099.355	100,0	2.266,29

Podaci o broju korisnika i prosječnim mirovinama iskazuju se za područje RH, mogu se koristiti kao pokazatelj i za umirovljenike Grada Varaždina, s obzirom da je obračun mirovina jednak za sve umirovljenike prema Zakonu o mirovinskom osiguranju i odraz je negativnih kretanja društva na području cijele RH. Naime prosječna mirovina iznosi oko 40,0% prosječne plaće RH. Promatrajući strukturu mirovina gotovo 62% umirovljenika prima mirovinu između 1.000,00-3.000,00 kuna, te se može zaključiti da umirovljenici u prosjeku žive u zoni siromaštva o čemu govori indeks siromaštva u RH.

Najveći broj umirovljenika prima mirovinu između 2.000,00 i 3.000,00 kuna, isto u strukturi mirovina čini 28,8%. U 2014..g RH je ušla s povećanjem troškova života (rast cijene vode, ranija poskupljenja plina, struje) što je dodatni udar na ionako male mirovine. Za sada su smanjene mirovine za 10 % za one kojima po posebnim propisima mirovina iznosi iznad 5.000,00 kuna, no postoji bojazan da će se s smanjivanjem mirovinama isto primjenjivati i za redovne mirovine tim više što jedan umirovljenik živi od 1,4 zaposlenika što postaje neodrživo.

Novi Zakon o mirovinskom osiguranju stupio je na snagu i usprkos teškim ekonomskim prilikama donio je zahvaljujući zalaganju HSU-a i Koordinaciji umirovljeničkih udruga neka dobra rješenja: Muškarci i žene imaju pravo na prijevremenu starosnu mirovinu s 41 godinom mirovinskog staža i 60 godina života bez penalizacije. Usvojena je odredba da se nagrađuje i svaki mjesec rada nakon navršene 41.godine mirovinskog staža i 60 godina života što je motivacija za dulji ostanak na radnom mjestu. Zaposlenici koji zbog krize ili stečaja završe na Zavodu za zapošljavanje i tamo ostanu dvije godine moći će uz potrebne uvjete otići u prijevremenu mirovinu bez penalizacije. Umirovljenici mogu raditi uz mirovinu s nepunim

radnim vremenom. Dakle, usprkos teškim vremenima izborne su neke promjene za buduće umirovljenike, te se očekuje da će do boljih zakonskih rješenja dolaziti u nadolazećim razdobljima.

Važeći Zakon o mirovinskom osiguranju određuje da pravo na starosnu mirovinu u razdoblju od 1.01.2014.g.do 31.12.2030.g. ostvaruje osiguranik kada navršši 65 g. života u 2014.g. (M) i 61g.(Ž) i 15 godina mirovinskog staža. Pravo na starosnu mirovinu od 1.siječnja 2030.g.ostvaruje osiguranik kada navršši 67 g. života i 15.g. mirovinskog staža.

Treba napomenuti i da se raspravlja o mogućem ukidanju drugog mirovinskog stupa i njegovom prebacivanju u proračun (cca 5.milijardi kuna godišnje). S razine umirovljeničkih interesa se smatra da takva mjera zasigurno neće pridonijeti dugoročnoj stabilnosti mirovinskog sustava.

Za rješenja koja bi umirovljenike dovela do boljeg položaja potrebne su velike promjene na razini cijelog društva, prije svega gospodarski rast i razvoj. Na predstavničkom tijelu jedinice lokalne (područne) samouprave je da se upozna sa stvarnim stanjem umirovljenika i starijih osoba i da podupire ovu zahtjevnu populaciju u nastojanjima koja ih mogu dovesti do bolje kvalitete života i to pri sređivanju zakonodavne regulative kao i planiranjem aktivnosti u korist zadovoljavanja javnih potreba na lokalnoj razini.

3. POSTOJEĆI OBLICI SKRBI ZA STARE I NEMOĆNE NA PODRUČJU GRADA VARAŽDINA

Pomoći-preuzeto iz Akcijskog plana soc. skrbi Varaždinske županije za 2014.g

Redni broj	Podaci za 2012.g.	Grad Varaždin
1.	Pravo na stalnu pomoć	162
2.	Pravo na doplatak za pomoć i njegu	1935
3.	Pravo na pomoć i njegu u kući	18
4.	Pravo na osobnu invalidninu	8

5.	Pravo na skrb izvan vlastite obitelji	179
6.	Savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća*	-
7.	Jednokratne novčane pomoći	-

*Zavod za socijalnu skrb ne vodi posebno podatke za treću životnu dob.

Osnovica za izračun socijalne pomoći je 600,00 kn, a odluku o visini osnovice donosi Vlada RH.

Mreža institucionalne i izvaninstitucionalne skrbi na području Grada Varaždina

Ustanova	Adresa	Kapacitet	Cijena	Financiranje
Dom za stare i nemoćne osobe, osnivač Varaždinska županija	Zavojna 6, Varaždin	360 korisnika, u mreži 104	2000,00-3100,00kn	Decentralizirane funkcije, Centar za soc. skrb, vlastiti izvori
Dnevni centar		15 korisnika	1300,00 kn	V.Županija 50.000,00 kn i Grad Varaždin 20.000, 00 kn
Dom za stare i nemoćne Lekić -osnivač Dubravka Lekić	Z.Kunc, Varaždin	146 korisnika	20,45-30,00 E na dan po osobi	Vlastiti izvori, Cenar za soc. skrb

Obiteljski domovi	Adresa	Kapacitet	Cijena
Darabuš Anita	G.Kučan, Varaždinska 1b	10 korisnika, 4 u mreži	2000,00-3800,00kn
Seketin Mira	Hrašćica, V. Jagića	18 korisnika	
Smiljan Bosiljka	D.Cesarića 141, Varaždin	20 korisnika	
Jasminka Vrbanić	D.Kučan, Varaždinska 112	10 korisnika	
Beli Blaženka	Kučan, Varaždinska 105	17 korisnika	

Na području Varaždinske županije djeluje ukupno 6 domova kapaciteta 760 korisnika, postoji dom za psihički bolesne osobe kapaciteta 300 korisnika, te 21 obiteljski dom (do 20 osoba) ukupno kapaciteta 332 osoba. Umirovljenici i starije osobe s područja Grada Varaždina koriste smještajne kapacitete i na području cijele Varaždinske županije, pa se može reći da je mreža smještajnih kapaciteta razvijena na širem području, a sukladno

nadolazećim promjenama i deinstitucionalizaciji kvaliteta skrbi za starije osobe trebala bi se ujednačiti po cijeni i kvaliteti usluga i dovela bi do smanjenja liste čekanja, tim više što se očekuje jači razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi i veći oslonac na obitelj (cjelodnevni, poludnevni boravak, pomoć u kući, patronaža...). Dakle, broj smještajnih kapaciteta u samom Gradu Varaždinu je u koliziji s brojem umirovljeničkih potreba, starije osobe smještene su u domovima izvan Grada Varaždina s obzirom da ne mogu zbog ograničenog kapaciteta (liste čekanja) na području Grada ostvariti primjerenu skrb i uslugu, pomoć gerontodomačica je simbolična, pa o starijim osobama uglavnom brinu obitelji i djeca. Ukupni broj umirovljenika i njihove rastuće potrebe uključujući trend daljnjeg starenja govore da pitanje umirovljenika i starih osoba postaje prioritetno.

Preporuka je sukladno europskim direktivama da se veća pažnja daje kvaliteti u domovima, da se kapacitet ograniči na najviše do 200 kreveta s čim u vezi slijedi i kategorizacija domova. Ipak treba naglasiti da je zbog niske prosječne mirovine potrebna razrada niza mjera koja neće ugroziti razinu dosadašnjih usluga i standarda s obzirom da će umirovljenici vrlo teško izmirivati ukupne troškove usluga bez pomoći iz decentraliziranih funkcija.

Ulaskom u EU RH je bila u ovezi izraditi Strategiju razvoja socijalne skrbi od 2011.-2016.g. s ciljem promjena u korist kvalitete, ujednačenosti i unapređenja cjelog sustava.

Ostali oblici pomoći	Broj korisnika- Grad Varaždin	Vrsta pomoći-osigurana sredstva u proračunu Grada u 2013.g.
Crveni križ Varaždin	70	Redovna djelatnost CK-zakonske obveze, gerontodomačice, paketi, savjetovanja, zadovoljavanje životnih potreba-700.000,00 kn
Klub za stare i nemoćne Udruga umirovljenika, Savez umirovljenika	700	Savjetovanište, druženje kulturne i sportske aktivnosti, posjet bolesnima, međunarodni dan starih osoba, Božičnica, 400.000,00 kn za 2200 korisnika
Udruge humanitarnog karaktera, zdravstvene i socijalne udruge	1100	Pomoći, edukacija, savjetovanja, programska usmjerenja- 640.000,00 kn
Podmirenje troškova stanovanja -pomoći	2771 samaca i 1823 obitelji	Pomoć soc. ugroženima- 2.470.000,00 kn
Pomoć za ogrijev	152 samaca i 66 obitelji	Decentralizirane funkcije- 230.000,00 kn
Jednokratne novčane pomoći	408	Pomoć potrebitima-420.000,00 kn
Pučka kuhinja – Caritas	6707 lijekova	300.000,00 kn
Zbrinjavanje beskućnika	14 noćenja dnevno	194.000,00 kn

*Podaci obuhvaćaju ukupno stanje, ne vode se posebno za umirovljenike i stare osobe

Kao što se navodi u gornjoj tabeli Grad Varaždin pri izradi i usvajanju Programa javnih potreba u socijalnoj skrbi vodi računa o ublažavanju socijalne nejednakosti, dostupnosti uslugama podržavajući one kojima je to najpotrebnije.

Ciljevi Programa javnih potreba odnose se na provedbu zakonskih obveza (Crveni križ, pomoći..), sprečavanje siromaštva i sufinanciranje humanitarnih programa civilnog sektora, zdravstvenih i socijalnih udruga. Grad Varaždin se također interesno okuplja oko nekih tema koje su prioritet sredine u kojoj živimo, primjerice duševno zdravlje, poboljšanje kvalitete života starijih osoba, osoba s invaliditetom, prevencija zdravlja i slično, posebno u sklopu projekta „Zdravi gradovi”. Također je pozitivan pristup Grada Varaždina podržavanju rada civilnog, neprofitnog sektora jer to znači okupljanje oko nekog interesa, zagovaranje neke ideje, ciljeva ili potreba, jednako tako novih vrijednosti, posebno kada se radi o potrebama umirovljenika i starih osoba, jer brinući se o toj specifičnoj populaciji kao zajednica pridonosimo očuvanju obiteljskih, moralnih i lokalnih poveznica.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Statistički podaci govore da se događaju sve veće demografske promjene, dolazi do porasta broja starijeg stanovništva, raste broj umirovljenika u odnosu na broj zaposlenih, a zbog rastućih problema gospodarskog razvoja upravo su umirovljenici sve više suočeni s materijalnim i socijalnim poteškoćama.

Predlaže se:

- Bez obzira na teško gospodarsko stanje otvorena podrška iznalaženju rješenja za poboljšanje mirovinskog sustava u korist osiguravanja stabilnog i sigurnog mirovinskog sustava.
- Podupiranje stava da se mirovine koje se ostvaruju na osnovi posebnih propisa ne mogu isplaćivati iz redovnog mirovinskog fonda već iz drugih izvora zbog rasterećenja mase mirovinskog fonda u korist mogućeg rasta mirovina i usklađivanja s troškovima života..

- Poduprijeti smanjenje razlike između prosječne plaće i prosječne mirovine postepeno u skladu s gospodarskim rastom do razine 70 % prosječne neto plaće u RH.
- Podupirati iznalaženje rješenja protiv poslodavaca koji ne uplaćuju mirovinski doprinos u skladu s stvarnim isplata.
- Na razini jedinice lokalne samouprave izraditi Akcijski plan za starenje za srednjoročno razdoblje (kvalitetnija skrb za stare u institucijama i izvan institucija, veći naglasak na potrebu skrbi u obitelji i s tim u vezi organizacija usluga, izrada kriterija pomoći, prilagodbe, razvoj volonterizma, edukacije, dostupnost informacija o pomoći...).
- Sudjelovanje u razradi procesa deinstitucionalizacije unutar sustava socijalne skrbi.
- Sudjelovanje u organizaciji i sufinanciranje Gerontološkog centra pri ZZJZ-u Varaždinske županije, izrada Registra starijih osoba s ciljem analize njihovih potreba, sudjelovanje u izradi slike zdravlja i socijalnih potreba starih osoba.
- Korištenje EU fondova u svrhu jačanja socijalne uključenosti i uspješne potpore projektima za poboljšanje kvalitete života starih osoba.
- Pružati podršku razvoju civilnog društva, uvažavati populaciju starih osoba.
- Stvarati prilagodbe za aktivno sudjelovanje starih osoba u zajednici.
- Poticati zdravo starenje u korist kontrole zdravstvenih troškova.
- Sudjelovati u organizaciji slobodnog vremena starijih osoba.
- Informirati javnost o potrebama i kvaliteti života starijih osoba.

Navedena promišljanja zahtjevaju kontinuirani rad i analizu na osnovama povezanosti, solidarnosti i partnerstva na svim razinama društva. Upravo je razmatranje materijalnog položaja umirovljenika i starih osoba na području Grada Varaždina podloga za unapređenje zadovoljavajućeg socijalnog života i poruka da umirovljenici i stari ne mogu biti prepušteni sami sebi i biti teret zajednice. Isto je podloga za daljnja istraživanja i razumijevanje procesa starenja te zalaganje za održavanjem funkcionalnih sposobnosti starih osoba koje mogu uz produktivno starenje biti korisni članovi zajednice, tim više što aktivno starenje treba biti samo prilagodba novim okolnostima.

Predlaže se da Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Varaždina izradi Strategijski plan, te Akcijski plan za srednjoročno razdoblje koji će svojom razradom, operativnošću i aktivnostima pridonositi konkretnom unapređenju životnog standarda starijih osoba na području Grada Varaždina.

Povjerenstvo za umirovljenike i starije osobe predlaže Gradskom vijeću da usvoji Izvješće u predloženom obliku.

U Varaždinu, 18. lipnja 2014.

Povjerenstvo za umirovljenike i starije osobe Grada Varaždin